

de *hervormde* vaan

74^e jaargang · nr 3 · maart 2014

pagina 3

meditatie

Ik ben het

pagina 10

in the picture

**Religie
geschiedenis**

pagina 15

**Jaarverslag
2013-2014**

1e voorzitter: Ds. W. Westland

Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk

T 0180 412477 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap

Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren

T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk

Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom

T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk

Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk

T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom

Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik

T 0348 551496 • c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester:

Dhr. J. van Capelleveen

Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal

T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (commissie 25+)

Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen

T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)

Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk

T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)

Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk

T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:

J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen

E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau

Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:

Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,

3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

E bondsbureau@filternet.nl

Bankrek.nr. NL08 RABO 0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

*Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl*

inzenden kopij april-nummer

De kopij voor het april-nummer moet vóór

21 maart bij de drukker (info@boutdruk.nl)

aanwezig zijn.

inhoud

Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.	4
Bijbelstudie n.t.	7
Van de voorzitter	9
In the picture	10
Uit de kerkgeschiedenis	12
Jaarverslag 2013-2014	15
Exploitatie-rekening 2013	18
Overlijdensberichten	19
Uitnodiging Huishoudelijke Vergadering	20

Ik ben het

Johannes 18 : 5

Als we Jezus horen zeggen “Ik ben het” of ook wel “Ik ben”, dan is dat hetzelfde alsof Hij zegt dat Hij God is. Het doet ons denken aan de Naam Die God van Zichzelf gaf aan Mozes bij de brandende braamstruik: Ik ben Die Ik ben. Of: Ik zal zijn Die Ik zijn zal. Deze Naam is een groot geheim. God heeft Zichzelf in Jezus bekend gemaakt. De Vader en de Zoon zijn één.

Ook vandaag zegt Jezus: “Ik ben”. Hij wijst in de prediking op Zichzelf en biedt Zichzelf aan ons aan. Hier ben Ik voor u en voor jou. Ik wil uw en jouw Zaligmaker zijn. In de sacramenten worden we telkens weer opnieuw hierbij bepaald. We roepen elkaar ertoe op om ootmoedig te luisteren naar Zijn stem.

De Heere wil dat Zijn Naam ons bestaan vanaf de geboorte tot aan de dood zal bepalen. Het “Ik ben” van Jezus is het fundament van ons “er zijn”. Wij mogen ons in onze broosheid, vergankelijkheid en zondigheid vastklemmen aan de trouwe God Die altijd doet wat Hij zegt. In Zijn troost, maar ook in Zijn vermaning.

Jezus wordt gevangen genomen. Tijdens Zijn arrestatie is Hij de hoofdpersoon. Hij voert de regie. Hij vraagt: “Wie zoekt u (vers 4)?” De rollen zijn omgedraaid. Normaal wordt degene die gearresteerd wordt, ondervraagd. Hier stelt de arrestant de vraag. Het arrestatieteam is ondergeschikt aan Hem. Het antwoord is: “Jezus de Nazarener”.

Vreemd dat de vijanden niet zeggen: “U bent de man die we zoeken”. Judas is met Jezus omgegaan en kende Hem. De tempeldienaren hebben Jezus vaak in de tempel gezien. En

toch herkennen ze Jezus niet. Het lijkt erop dat hun ogen gesloten worden van hogerhand. Jezus antwoordt: “Ik ben het”.

Daarmee bedoelt Jezus niet alleen te zeggen dat Hij Jezus van Nazareth is. Hij verkondigt met deze woorden dat Hij de door God Gezondene is. Kort en krachtig zegt Hij: Jahwe. In Mij heeft u met God Zelf te doen.

Het woord van Jezus heeft zo’n effect dat de groep zwaar bewapende mannen, inclusief Judas, terugdeinst en op de grond valt. Zijn het zulke dreigende woorden? Geenszins. “In dit zachte en vriendelijke woord was meer kracht dan in een oostenwind of in de kracht van de donder (Ambrosius).” Er was zoveel kracht in deze woorden, omdat God Zelf in die zachte stem was. In de twee woorden toont Jezus Zijn koninklijke majesteit.

Als de mannen weer opstaan en verder gaan om Jezus te zoeken, klinkt de stem van Jezus opnieuw “Ik ben”, met de bedoeling om Zijn discipelen een vrijgeleide te geven. Hij zegt: “Als u dan Mij zoekt, laat dezen weggaan (vers 8).” Er is niemand die Hem kan helpen bij het werk van de verlossing. Hij moet de pers alleen treden. Hij offert Zichzelf op, zodat zondaren vrijuit gaan.

In de woorden horen we verder dat Jezus een taak voor Zijn discipelen heeft. Zij gaan vrijuit om straks de wereld in te trekken met het Evangelie.

Hoe vaak zullen de apostelen later niet hebben gedacht aan de twee woorden die Jezus uit-sprak in de hof van Gethsémané? De woorden

waren in hun hart gegrift. Hoe is dat bij ons? Als deze woorden met kracht naar ons toekomen, ontdekken we dat het bij ons niet te vinden is. Bij ons is zonde en schuld. Onze zaligheid is echter buiten ons in de Heere Jezus. Door Hem komen wij tot God zelf. Bewaar dan de woorden van de Heere Jezus in uw hart en vergeet ze nooit.

De twee woorden zijn ook van belang bij de roeping die we ontvangen. De apostelen zijn gestorven. Maar de Heere schakelt vandaag de gemeente in om de Heere Jezus aan te prijzen. Dit betekent niet dat wij op de voorgrond zullen treden. Hoe meer we onszelf op de voorgrond plaatsen, des te minder wordt Jezus gezien. Maar hoe meer we Jezus op de

voorgond plaatsen, des te minder worden wij gezien.

De Naam van Jezus is voor ons een bron van troost. Onder de hoede van de Heere Jezus zijn we veilig. Er is geen benauwdheid, waar we niet doorheen kunnen gaan. Boze machten kunnen tekeer gaan. Hij zegt: Ik ben. Heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Hij houdt de Zijnen vast met Zijn sterke hand. Niemand en niets kan hen scheiden van de liefde van Jezus. Niet alleen toen, maar ook nu en in de toekomst. Jezus is als de "Ik ben" gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid. Hij belooft zelfs: "En zie, Ik ben met u alle dagen tot de voleinding van de wereld" (Matth. 28: 20).

4

Ds. J. van Dijk

bijbelstudie o.t.

Ezechiël 24

Oordeel én ontferming (vs. 1-14)

De HEERE geeft aan Ezechiël een opdracht (vs. 1-2): hij moet de datum van die dag opschrijven. Het is de tiende dag van de tiende maand, staat er. In Israël begon de jaartelling met maart. Dus het is 10 december. Van het negende jaar: negen jaar geleden werd Ezechiël met het eerste deel van de inwoners van Israël weggevoerd. Dat was 597 voor Christus. Negen jaar later, in 588 voor Christus, vindt de tweede wegvoering plaats. Wat houdt die tweede wegvoering in? Ezechiël maakt dat duidelijk met een gelijkenis (vs. 3-5). Hij vertelt over een kookpan met water. Daar zitten stukken vlees in: dijbeen en schouderstukken. Ook vlees en beende-

ren van kleinvee gaan in de pan. Het moet vlees zijn van goede kwaliteit. Vervolgens het vuur onder de kookpan aansteken en hem aan het koken brengen. Wat betekent dit? De kookpan is Jeruzalem. De inwoners van Jeruzalem zijn de stukken vlees. Het vuur is de belegering van Jeruzalem door de koning van Babel. Een bekende gelijkenis voor Israël. We lezen in Ezechiël 11 dat de mensen, die na de eerste wegvoering in Jeruzalem achter gebleven zijn, deze gelijkenis toen ook gebruikten: dat Jeruzalem de kookpot is en zij de stukken vlees en dat het vlees niet bang hoeft te zijn voor de vlammen, die om de pot heen slaan, want het vlees zal er geen last van hebben. Waarom niet? Israël zegt: "wij zijn

de afstammelingen van Abraham, het volk van Gods verbond, ons kan niets gebeuren in Jeruzalem". Zo gebruikten ze zèlf die gelijkenis. De HEERE gebruikt ook deze gelijkenis, maar anders: zoals de kookpan met water en vlees door het vuur kookt en borrelt, zo zal het gaan met Jeruzalem. Hiermee wordt gezegd dat de totale ondergang van Israël aanstaande is. Waarom? In vers 6 lezen we over "aanslag". Dat is vuil dat zich vastzet aan de pan. Wat wordt ermee bedoeld? Men heeft niets van de eerste wegvoering geleerd. Hoe wordt Jeruzalem genoemd? De bloedstad (vs. 6, 9). Denk aan het onderdrukken van weduwen en wezen; het uitbuiten van arme mensen; corruptie van rechters, die mensen vrijspreken die geld onder de tafel door schuiven naar hen. Ziet de HEERE dat door de vingers? Lees vers 9-14: "zet de kookpan leeg op het vuur, zodat hij roodgloeiend wordt". Dat betekent: Jeruzalem, de kookpan, zal leeg zijn van inwoners, daarna zal de stad en de tempel verwoest worden. Waarom? Om de aanslag te verwijderen. Dat betekent, dat de HEERE zegt: "U bent een heilig volk, geroepen om Mij te eren en u hebt u niet gereinigd en niet geleefd zoals Ik dat wil". Dat zit er in gevreten bij u, zegt de HEERE. Nu kan Hij die aanslag alleen nog verwijderen als Hij ze weg laat halen uit eigen land door de koning van Babel, opdat ze gaan nadenken, wat ze gedaan hebben. Wat is dit? Oordeel en tóch ook Gods ontferming. Ontferming, ook als God voor het oog geen ontferming toont, maar straft. Want u merkt, dat de Heere dit oordeel niet doet om te plagen en om hen dwars te zitten. Nee, maar Hij kan niet anders, wil Hij het volk op de knieën krijgen. Er wordt niet voor niets in vers 3 het woord "opstandig" gebruikt: tegen de draad in. Hoe krijgt Hij die aanslag er uit? Door het vuur van beproeving en loutering. Ook nu, want Israël is voor ons een voorbeeld. Wij zijn niet anders als kerk van Christus in 2014. De Heere gaat met Zijn kerk en kinderen door

beproevingen en louteringen heen. Want de aanslag van de zonde hecht zich vast in het geloofsleven. Denk aan de uitdrukking: van de schuld van onze zonden verlost zijn, maar de smet van de zonde kleeft ons aan. Inderdaad: die reiniging door het vuur van beproeving en loutering is nodig. Het is een zégen als de Heere het nog doet. Het is geen willekeur wat Nederland, de kerk van Christus en een gelovige overkomt als God met beproevingen en straffen komt. Het is de bemoeienis van de Heere. Waarom? Hij wil een gereinigd volk hebben. Maar het is toch zo: wie zijn reiniging en zaligheid zoekt in de Heere Jezus Christus, die is gereinigd van de zonde en is in Hém rein en heilig voor God. Ja, maar dat moet in ons leven zichtbaar zijn en worden. Van Gods genade leven en toch doorgaan met de zonde, dat kan niet (zie Romeinen 6). Wat is dat een hardnekkig kwaad: die aanslag van zonden en verderfelijke begeerten, het zit er zo ingevreten. En wat gaat verwijdering ervan gepaard met gevoelige en pijnlijke beproevingen en louteringen. Maar het is uit liefde, dat de Heere dat doet. Als het niet nodig was, zou de Heere het echt niet doen!

Het offer van ons leven (vs. 15-27)

De Heere zegt, dat Hij de vrouw van Ezechiël wegneemt. Er staat: de lust van zijn ogen. Een mooie uitdrukking. Het betekent: Ezechiël hield zielsveel van haar. Er staat bij (vs. 16) dat zij zal sterven door een slag. Door een plotselinge hartstilstand? Of door een ongeluk? Dat weten we niet. Wel zegt de Heere erbij: "Ezechiël, als dat gebeurt, mag u niet huilen". Mag hij er geen traan om laten? Jawel, hij mag wel huilen, maar in stilte (vs. 17). Dat betekent: niemand mag het merken. Ezechiël mag niet in het openbaar rouw bedrijven om het overlijden van zijn vrouw. Hij doet, wat de Heere zegt. Daarop vraagt het volk aan Ezechiël: "wat betekent dat, dat u zo doet?" Vers 24: "Ezechiël zal tot een wonderteken

zijn". Wat is een wonderteken? Zoals Ezechiël gedaan heeft, zult u ook doen, staat er bij. Wat dat is? De ballingen krijgen te horen dat Jeruzalem en de tempel, de lust van hun ogen, wél verwoest is. En dat ze er niet om mogen huilen. Waarom niet? De Heere wil hen duidelijk maken, dat die straf van verwoesting verdiend is. U zult in uw ongerechtigheden wegwijnen, staat in vers 23. In de laatste verzen (vs. 25-27) staat dat Ezechiël niets meer mocht zeggen tegen de ballingen, totdat Jeruzalem en de tempel verwoest waren. Hoe komt Ezechiël dat te weten? God zal iemand sturen, die ontkomen is aan die verwoesting van stad en tempel en hij komt dat zeggen tegen Ezechiël (zie bij Job: boden om het onheil aan te zeggen). Dán moest Ezechiël weer spreken tegen de ballingen alles wat de Heere tegen hem gezegd had. Hij moet dat doen met de getuige, die ontkomen is. De getuige, die ontkomen is, zal getuigen, dat hij de verwoesting van stad en tempel met eigen ogen gezien heeft. Zo zal Israël weten: "Ik ben uw God en met Mij valt er niet te spotten". Welke les zit hier in? Ezechiël is ook voor ons een wonderteken. Hoe? U hoort hem niet klagen dat God teveel van hem vraagt als zijn vrouw sterft en hij niet in het openbaar rouw mag bedrijven. Hij maakt het volk geen verwijten: "als jullie maar geluisterd hadden naar de Heere, had ik mijn vrouw niet hoeven te verliezen". Nee, hij gehoorzaamde aan wat de Heere van hem vroeg. En God vroeg heel veel: een groot offer, om zijn vrouw af te staan voor de Heere en opdat het volk tot inkeer zou komen. Dat vraagt de Heere van ons: het offer van ons leven. Wat mag het ons kosten? Zie Mattheüs 10 vers 37: "wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig". U voelt wel aan: dit brengen we uit eigen kracht niet op. Hoe dan wel? Ons leven als offer geven aan God, dát ontvangen we uit de omgang met de Heere Jezus Christus, door het geloof. Hij gaf Zijn leven als het gróte

offer voor de eer van Zijn Vader en om onze zonden weg te nemen, om genade te verdienen voor goddelozen en zondaren. Lévend uit Zijn offer, zó leren wij ónszelf offeren aan Hem, waar de HEERE recht op heeft. In dit geval denk ik aan die mevrouw. Ze zei: "ik ben mijn man kwijt, ik mis hem elke dag, maar hij mocht getuigen van de Heere en Zijn genade en als God daarmee mijn kinderen en kleinkinderen naar Zich toe trekt, zou dat ondanks mijn verdriet een rijke zegen zijn, die ik niet graag zou willen missen". Dat persóónlijke offer kan voor iedereen anders zijn. Wat hebben wij voor de Heere over?

Gespreksvragen

1. De betekenis van de kookpan met vlees legt Israël (Ezechiël 11) ànders uit dan de Heere. Wat zijn de verschillende betekenissen? Hoe komt het dat Israël en de HEERE niet op één lijn zitten met hun uitleg van de gelijkenis. Kunt u meer voorbeelden bedenken?
2. Er zit "aanslag" aan de kookpan: verlost van de schuld van onze zonde, maar de smet van de zonde kleeft ons aan. Herkennen we die "aanslag"? Hoe diep zit dat erin gevreten? Waar zit het vandaag bij Israël, de Kerk, de gemeente en in ons persoonlijk leven?
3. Welke beproevingen en louteringen moet de Heere nú treffen bij Israël, de Kerk, de gemeente en bij onszelf, om die aanslag te verwijderen? Hoe moeten wij ons land en volk hier bij betrekken?
4. Ezechiël was een wonderteken. We lezen het ook van Jozua, de hogepriester, in Zacharia 3. Geldt van elke gelovige, dat hij een wonderteken is? Hoe moeten we dat zien?
5. Ezechiël moest het offer van zijn leven brengen. Welke persóónlijke offers brengen wij voor de Heere? Hoe leren we dat?

Tot slot!

Titus 3 : 12-15

We naderen het slot van de brief. Paulus schrijft daarin een aantal persoonlijke dingen. Op het eerste gezicht lijken die minder belangrijk. We lezen de namen van enkele personen. Toch, wie goed leest? Die merkt dat de inhoud betekenisvol is. We zien de zorg van Jezus Christus voor Zijn gemeente en dat, door Zijn dienaar Paulus. Want de apostel schrijft (vers 12): *'Als ik Artemas tot u zal zenden of Tychikus, zo benaartig u tot mij te komen te Nikopolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.'* Titus krijgt opdracht naar Paulus te komen. Voor hem zal Paulus een ander zenden. Zodat het werk van de Heere Jezus Christus verder gaat op Kreta. De gemeente blijft niet herderloos achter. Titus moet met spoed naar Nikopolis komen. Waar Paulus dan ook zal zijn. Hij zal in Nikopolis (stad van overwinning) de winter doorbrengen. Er waren verscheidene steden met die naam. Het is onduidelijk om welk Nikopolis het gaat. In elk geval wil Paulus in dit Nikopolis spreken met Titus. Over een nieuw werkterrein voor Titus? Dit zou Dalmatië kunnen zijn. We lezen namelijk in 2 Timotheüs 4: 10, dat Titus daarheen is gereisd. (2 Timotheüs is later geschreven dan de brief aan Titus)

Titus zal vertrekken, zodra zijn plaatsvervanger er is. Gods werk op Kreta hangt niet van een mens af. Ook nu niet. Predikanten komen en gaan. Jezus Christus weet wat het beste is voor Zijn gemeente. Een gemeente mag niet hangen aan een onderherder. Maar aan de grote en goede Herder. Van Artemas weten we weinig. Van Tychikus wordt gezegd dat hij: *'de geliefde broeder, trouwe dienaar en mededienstknecht in de Heere is.'* (Efeze 6; Kolossensen 4) Iemand van wie een goed getuigenis wordt gegeven én dus tot zegen kan zijn op Kreta. Heerlijk als dit gezegd wordt van u en mij. Dat is tot Gods eer. Tot zegen voor mensen om ons heen. Dan zijn we geen brekers, maar bouwers! Die bouwen op het Fundament Jezus Christus. Zulke bouwers zijn nodig in onze gemeenten. Bidden we daar dagelijks voor?

We lezen verder, vers 13: *'Geleid Zenas, de wetgeleerde, en Apollos zorgvuldig, opdat hun niets ontbreekt.'* Titus moet voor hij vertrekt, Zenas en Apollos uitgeleide doen. Op zorgvuldige

wijze. Dit betekent zoveel als: met toewijding. Als christen ook met liefde en hartelijkheid. Titus moet zorgen voor geld, kleding en voedsel! Mogelijk zijn deze twee mannen op doorreis of verbleven ze al langer op Kreta. Wie zijn het? Zenas is een christen en waarschijnlijk afkomstig uit de heidenen. Een wetgeleerde. Mogelijk goed bekend met het Romeinse recht. Dan Apollos. Van hem weten we dat hij geboren is in Alexandrië. (Egypte) Een Jood die door genade gelooft in Jezus Christus. Daarbij een welsprekend iemand. Een man met redenaarstalent. En machtig in de Schriften. Goed thuis in Gods Woord en begaafd in de uitleg ervan. Apollos heeft zijn gaven met zegen gebruikt in dienst van zijn Koning. Nadat hij zelf meer was onderwezen in de weg van God: het zalig worden door het geloof in de Heere Jezus Christus. Over Apollos lezen we o.a. in Handelingen 18: 24-28. Door Titus uitgeleide gedaan vertrekken Zenas en Apollos van Kreta. Om op een andere plaats dienstbaar te zijn in Gods Koninkrijk? De Heere zal hen de weg heb-

ben geweest. Wanneer het, door genade, uw verlangen is Christus te dienen, wijst Hij u de weg. De Heere Jezus zal u daarover duidelijkheid geven.

Nog eenmaal in deze brief, spreekt Paulus over goede werken! Leest u vers 14: *'En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.'* De onzen, zijn allen op Kreta die in Christus Jezus geloven. De levende gelovigen! Titus heeft hen een voorbeeld gegeven van christelijke zorg en gastvrijheid. In zijn zorg voor Zenas en Apollos. Ook dat is een goed werk. Gedaan vanuit Jezus Christus. Door de Heilige Geest. Als Titus zelf vertrekt moeten de christenen op Kreta hier mee doorgaan. Christelijke zorg en gastvrijheid doen veel goeds én laten de liefdevolle zorg van Christus zien. Dat het waarschijnlijk gaat om dit goede werk, laten de woorden 'nodig gebruik' zien. Ze zeggen: de vereiste behoefte, datgene wat iemand echt nodig heeft. Geeft u zelf christelijke zorg en gastvrijheid? Aan uw naaste die dat hard nodig heeft? Uit uw straat of gemeente? Daarbij is: *'niet het vele goed, maar het goede veel.'* Dat wat gedaan wordt vanuit de liefde van Christus.

En nu vers 15: *'Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen. Amen.'* Paulus doet Titus de groeten van allen die met hem zijn. Hij sluit zichzelf daar bij in! Titus moet deze groet doorgeven aan de christenen op Kreta. Deze christenen hebben Paulus lief en die met hem zijn. Ze zijn met hen verbonden door de liefde van Christus. Wat doet een hartelijke groet goed! Zeker als deze wordt gedaan in het geloof. Laten we dat meer doen en daarbij elkaar de genade en liefde van Jezus toewensen.

Tot slot wenst Paulus ze van harte Gods genade toe. Met een 'Amen' beëindigt hij de brief.

Zo is het! Zo zal het zijn! Door God. Tot lof van God. Ongetwijfeld hebben de christenen op Kreta, dit amen, beaamt, toen hen de brief werd voorgelezen. Zalig zijn we, als ook wij dit amen, beamen. Amen zeggen op deze brief. Waarvan de inhoud ons werpt op Christus als de enige grond van onze zaligheid én ons uit Hem doet leven en vrucht dragen. Tot eer van God de Vader én tot zegen voor elkaar! Amen. Halleluja! (Psalm 106: 48)

Gespreksvragen

1. Geeft u eens aan waaruit de zorg blijkt van Jezus Christus voor Zijn gemeente?
2. We ontdekten dat Gods dienaren komen en gaan. Wat is het nadeel als een predikant snel vertrekt?
Waar moet een gemeente voor oppassen, wanneer een predikant langer blijft?
3. Welke zegen kunnen mensen, als een Apollos, in de gemeente geven?
Wat kunt u van Apollos leren?
4. We horen van mensen met verschillende gaven, die de Heere hen gaf. Noemt u er een paar. Welke gave hebt u van de Heere gekregen? Helpt u elkaar in het benoemen ervan.
5. Hoe staat het met de christelijke gastvrijheid bij u persoonlijk en in uw gemeente? Groet u iemand die voor het eerst in de kerk is, spreekt u hem aan en nodigt u hem op de koffie?
6. Paulus eindigt de brief met: 'Amen.' Wat zegt hij daarmee? Formuleer uw antwoord en betrek daarna, vr. en antw. 129 van de Catechismus erbij. Geeft dit nieuwe inzichten? Als een preek of gebed wordt 'beëindigd' met 'amen', zeggen mensen soms ook 'amen'. Wat bedoelen zij hiermee? Lees in dit verband Deuteronomium 27: 14-26; Nehemia 5: 13; Nehemia 8: 7; Psalm 106: 48.

van de voorzitter

Ds. W. Westland

Gouda 5 april

We leven weer toe naar de Huishoudelijke Vergadering. De agenda is inmiddels bekend. Na de Jaarverslagen e.d. is er nog tijd genoeg om te luisteren naar het referaat van ds. E. de Mots: Leven in de eindtijd-volharding geboden. De pauze is een goede gelegenheid om elkaar te ontmoeten. Daarna willen we van gedachten wisselen over het gehouden referaat.

Rest mij nog u en jou hartelijk uit te nodigen en op te wekken om naar Gouda te komen. Wat zou het mooi zijn, wanneer alle aangesloten verenigingen aanwezig zouden zijn. En ik voeg daaraan toe: gasten, en ook onze dames zijn van harte welkom. Graag tot ziens op D.V. 5 april in Gouda. We beginnen om 14.00 uur en eindigen rond 16.30 uur.

Gemeente-raads-verkiezing

Op 19 maart is er gemeenteraads-verkiezing. In een opiniepeiling werd gezegd, dat er een zeer lage opkomst van de kiezers verwacht wordt. Mag ik u en jou dan opwekken om wél te gaan stemmen! En mijn stem-advies: een christelijke partij! Juist nu aan de gemeenten wordt overgelaten of de winkels op zondag gesloten blijven, kan iedere stem mee wegen.

Wellicht zullen er uit de kring van onze Mannenbond ook mannen gekozen worden tot gemeenteraadslid of wethouder.

Het is goed, om ook in ons maatschappelijk leven verantwoordelijkheid te willen dragen. We wensen u daarbij de leiding en de wijsheid, die van God komt!

Passie en Pasen

In mijn gemeente was zondag 17 van de Catechismus aan de beurt: wat nut u de opstanding van Christus. Het was nog vóór de lijdensweken, maar dat was niet erg. Iedere zondag is immers de Opstandingsdag van Christus. In het geloof mogen we leven uit de kracht van Zijn opstanding. Maar Pasen kan niet zonder de lijdensweken. Dat laat zondag 17 zien. Want als eerste nut lees ik: dat Christus nu de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood verworven heeft, kan deelachtig maken. Een moeilijke zin met een rijke inhoud. Dat was immers het doel van Christus' lijden en sterven: gerechtigheid verwerven. Dat de verhouding met God weer goed wordt. Verzoening door voldoening. En wat Hij verworven heeft, wil Hij als de Opgestane Heiland uitdelen door Zijn Geest. Dat lezen we ook in Romeinen 4 : 25 „Die om onze overtredingen is overgeleverd, en opgewekt is om onze rechtvaardiging”. Ik wens u goede weken, waarin u met verwondering het oog zult richten op onze Heere Jezus Christus.

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

Ds. P. Molenaar

in the picture

Religiegeschiedenis

Kleine kerkgeschiedenis, Gods grote werk

De laatste tijd heb ik me wat bezig gehouden met de zgn. kleine kerkgeschiedenis. Wat zijn er veel plaatsen in ons vaderland met een bijzondere geschiedenis. Soms doe je verrassende ontdekkingen: plaatsen, waar vroeger een bloeiend kerkelijk leven was, zijn nu vaak bijna of helemaal als een nachtkars uitgegaan. Ook zie je dat plaatsen, waarvan je vroeger niet hoorde, waar nu een zeker groeiend kerkelijk leven is. De prognoses die nu worden gemaakt over de toekomst van de kerk verontrusten ons, zeker in West Europa, waar de kerk marginaal is geworden. De geschiedenis van de kerk heeft vaak een golfbeweging. De ene eeuw zie je soms bijzondere voorbeelden van geestelijk leven, de andere eeuw zie je een sterk ingezonken gemeente door invloeden van een wereldse cultuur.

Opwekkingen

Opvallend is wel dat de Heilige Geest onverwacht en ongedacht Zijn gang gaat. Prof. dr. S. van der Linde, die wel een nuchtere wetenschapper was en bang voor allerlei doperse invloeden, heeft op college wel eens verteld van een opvallende lijn in de kerkgeschiedenis, dat soms om de zeventig jaar wel ergens in de na-reformatische tijd opwekkingen zijn aan te wijzen. Bijvoorbeeld in Nijkerk, maar ook op andere plaatsen. En dat zelfs wereldwijd. Zo had je de bekende opwekking in 1750 in Nijkerk, maar later in 1821 nog een keer, toen ook bepaalde opwekkingen plaats vonden in de omliggende plaatsen. Mij viel op, toen ik destijds de Oostbloklanden bezocht, dat daar opwekkingen hebben plaats gevonden in het begin van de 20e eeuw in de verschillende gebieden van Hongarije en Roemenië,

zoals hier in diezelfde tijd een opwekking plaatsvond in Driesum in Friesland. Er is wel verschil in opwekkingen. Met bijzondere wonderen moeten we voorzichtig omgaan. We sluiten wondertekenen niet uit. Het is al heel bijzonder als mensen tot inkeer komen en hun zonden belijden en Christus nodig krijgen als hun Borg en Zaligmaker. Wanneer de Heilige Geest werkzaam is in een gemeente, komt er in ieder geval een ervaring van de heiligheid van God en een besef van eigen onwaardigheid. We mogen het geloof houden dat het werk van de Heilige Geest zal doorgaan tot de wederkomst van Christus. Laten we daarom vooral Gods werk in de gemeente blijven opmerken. De christelijke kerk staat vaak in een spanningsveld van vele cultuurinvloeden. Dat zie je zeker ook in de Bijbel. Tegelijk dienen we in die kleine kerkgeschiedenis wel de hoge hand van God op te merken.

Religiegeschiedenis is in

We spreken nu veel over religiegeschiedenis. Religie is in. Interessant is wel om de religieuze wortels van een gebied te verkennen. Daarbij moeten we wel oppassen het werk van God niet te kleineren en de geschiedenis van een gemeente niet te veel te verbinden met allerlei oude oervormen van volksgeloof. Zo dreigen we Gods werk te mythologiseren. Dat gevaar is niet denkbeeldig. Er is sterke belangstelling voor religie, maar vaak wordt die verbonden met een algemeen volksgeloof. Recent las ik een zgn. jubileumboek over Nijkerk en Hoevelaken, dat geschreven is als een stukje religiegeschiedenis. Het draagt als titel 'Heilig Nijkerk' en de keerzijde 'Hemels Hoevelaken'. De titels vind ik niet zo gelukkig. Het boek is knap en deskundig beschre-

ven door dr. Fred van Lieburg en dr. John Exalto. Het is geïllustreerd met foto's. Zeer veel interessante gegevens uit de desbetreffende plaatsen worden naar voren gebracht. Het is vooral een nuchtere beschrijving, hoe de religie zich ontwikkeld heeft in die gemeenten. Uitvoerig wordt in Hemels Hoevelaken de heidense wortels van de religie benoemd, waarover dr. Henk Vreekamp, in een trilogie geschreven heeft, o.a. over het volksgeloof en over tovenarij, die in de twintigste eeuw nog beoefend werd, zelfs door zijn overgrootvader. Die trilogie is interessant, maar roept ook wel veel vragen op. Dr. John Exalto heeft daarom m.i. volledigheidshalve een hoofdstuk 'Manifest volksgeloof' daaraan gewijd, n.a.v. wat dr. Vreekamp heeft geschreven. Hij stelt daarbij voorzichtig vragen. Ik kan dat begrijpen. Destijds kreeg ik van ds. K. v.d. Pol, die veel voor de gemeenten betekend heeft, in Lunteren catechisatie. Hij wist zich op oudere leeftijd geroepen tot het ambt, eigenlijk als 'boer van achter de ploeg'. Hij sprak altijd met veel hoogachting over zijn geboorteplaats Hoevelaken. Hij was een nuchter mens, die niet hield van buitenissigheden of bijzonderheden. Hij heeft nooit over die tovenarij gesproken, terwijl hij in die tijd wel leefde. Over ds. B.v.d. Wal heeft zijn zoon ds. C. v. d. Wal een mooi boekje geschreven. Hij had inderdaad verbindingen met het reveil, zoals Exalto dat mooi beschrijft. Maar hij schrijft niets over dit soort verschijnselen. Bovendien blijft bij mij dan de vraag haken: als in het Avondmaalformulier wordt gesproken over tovenaars, die zich van de tafel des Heeren dienen te onthouden, zou dan in Hoevelaken geen tucht zijn uitgeoefend door de kerkenraad? Ds. K. v.d. Pol was een zeer directe persoonlijkheid, die alles op de catechisatie aan de orde stelde, soms zeer rigoreus, maar wel eerlijk en oprecht. Ds. B. v.d. Wal, fijn besnaard, maar wel zeer precies als het ging om leer en leven, vasthoudend aan de belijdenis van de kerk der eeuwen.

Deze predikanten kenden geen plaatselijke religiegeschiedenis, maar wel hadden zij oog voor de 'religie der belijdenis', om de band te onderhouden met allen die een even dierbaar geloof deelachtig zijn en dat vanuit echt oud Hervormde kaders van de vaderlandse kerk!

Meer dan religiegeschiedenis:

Gods hand en belijdenisband

Hoe boeiend dit boek ook is als religiegeschiedenis, toch geloof ik dat we nog dieper de geschiedenis van die plaatsen kunnen beschrijven. Onze tijd wordt erdoor gekenmerkt om bepaalde sporen van het geloof te herleiden naar oude vormen van volksgeloof. Daarmee gaat samen een ervaring van een nieuwe religiositeit. Toch zou ik nog sterker de andere lijn willen trekken: we moeten de grote werken Gods in de geschiedenis niet vergeten. Dat er een kerk kwam in deze plaatsen, was Gods hand in de geschiedenis. Het gaat om de verborgenheden des HEEREN van ouds en de loffelijkheden des HEEREN in de geschiedenis (Psalm 78). Opvallend is wel dat er vaak in tijden van geestelijke opwekking heel veel werken van de Reformatie en Nadere Reformatie zijn uitgegeven, de zgn. 'oude schrijvers'. Blijkbaar kreeg men honger naar de uitleg van het Woord Gods. In onze tijd missen we vaak identificatiefiguren, mensen, die een getuigend voorbeeld zijn. Ik bedoel nu niet dat de religiegeschiedenis allerlei aparte bekeringen moet beschrijven, waarbij de vrome mens centraal komt te staan, maar wel, dat we Gods werk niet vergeten. Dezelfde ds. v.d. Pol vertelde over Hoevelaken, bijvoorbeeld, dat er vroeger een rooms-katholieke vrouw uit Achterveld elke zondag in het portaal van de Dorpskerk van Hoevelaken stilletjes aanwezig was, na de mis, om het Evangelie te horen. Deze vrouw onderhield contacten met godvrezende mensen uit Hoevelaken. Echte oecumene dus in die tijd! In de kerkbodeartikelen van ds. J.T. Doornenbal,

die in boekvorm zijn verschenen, lees ik van weekdiensten die gehouden werden in Hoevelaken in de oorlog op een boerderij, waar Gods genadewerk grote aandacht kreeg in de prediking. In de loop der jaren is er zegen gevallen in die kleine plaatsen, zoals Nijkerk en Hoevelaken, deel uitmakend van Gods wereldwijde kerk.

We mogen met respect vermelden wat de Heere gegeven heeft in de kerk, waarin wij

geboren werden! De waarheid Gods is niet bewaard op universiteiten of synoden, maar wel in de gemeenten, waar in de prediking het hart van het Evangelie klopt!

We dienen die geschiedenis niet oppervlakkig te bezien vanuit een grijs verleden van heidense occulte religievormen, maar wel vanuit Gods grote werk zoals Zijn hand de geschiedenis ooit begon. Hij is de Alfa en de Omega!

Ds. J.H. Lammers

uit de kerkgeschiedenis

12

Heinrich Bullinger (1504-1575)

Inleiding

Als we spreken over de reformatoren, noemen we als regel Calvijn in Genève en Luther in Wittenberg. Minder bekend is de naam van Bullinger die verbonden is met het Zwitserse Zürich. Zijn voorganger Zwingli had zich verdiept in de avondmaalsleer. In 1529 vond er een godsdienstgeprek plaats te Marburg. Luther en Zwingli waren het op alle punten eens, behalve de tegenwoordigheid van Christus in het avondmaal. De avondmaalsleer van Zwingli was in ontwikkeling, maar hij kon zijn visie niet meer tot een afronding brengen, omdat hij in 1531 plotseling stierf in de strijd tussen enkele Zwitserse kantons. Bullinger nam zijn plaats in en kon de lijn die Zwingli had ingezet, voortzetten.

Leven

Heinrich Bullinger werd geboren in 1504 als zoon van een priester (!) in Bremgarten in de buurt van Zürich. Zijn vader wilde zijn zoon

ervaring laten opdoen over de grens van het land. In Emmerich, dichtbij de Nederlandse grens, zat hij als jongen op de Latijnse school, waar onderwijs gegeven werd in de geest van 'De broeders des Gemeenen levens'. Hij leerde het bijbels humanisme kennen. In 1519 werd Bullinger ingeschreven aan de universiteit van Keulen. Hem boeiden de geschriften van Erasmus, Luther en Melancton meer dan de scholastiek. Zo werd hij voor de Reformatie gewonnen en brak met Rome. In 1523 werd hij docent aan de kloosterschool te Kappel. Deze werd door hem in 1525 in reformatorische geest omgezet. Hij gaf niet alleen les aan de kloosterlingen, maar ook aan belangstellenden. Velen van hen werden reformatorisch predikant.

Bullinger was als vriend van Zwingli aanwezig op het dispuut te Bern in 1528. In 1529 volgde hij zijn vader op als predikant van Bremgarten, zijn geboorteplaats. In datzelfde jaar huwde hij met de vroegere non Anna

Adlischwyler. Wie is een man zonder zijn vrouw? Veel reformatorisch gezinden uit heel Europa werden dankzij de gastvrijheid van de vrouw van Bullinger in huize Bullinger ontvangen gedurende meer dan dertig jaar. In 1531 vluchtte Bullinger na de zojuist genoemde slag bij Kappel naar Zürich, waar hij de opvolger werd van Zwingli. In 1536 ontmoetten Bullinger en Calvijn elkaar voor het eerst in Bazel. Ze werden vrienden van elkaar en zouden elkaar gaan steunen in hun reformatorische werkzaamheden.

Bullinger streefde een nauwgezette ambtsbediening van de geestelijken na en beperkte de macht van de overheid in kerkelijke zaken. Hij dacht in zijn pastorale arbeid niet alleen aan zijn eigen gemeenteleden, maar ook aan verdrukte geloofsgenoten. Hij preekte veel. Aanvankelijk preekte Bullinger in Zürich zes tot acht keer per week. Complete bijbelboeken werden door hem uitgelegd die hij daarna publiceerde in bijbelcommentaren. In tegenstelling tot Calvijn en Luther schreef hij een commentaar op het bijbelboek Openbaring. Bullinger schreef veel. Er zijn niet minder dan 15000 brieven bewaard gebleven.

Bullinger legde in navolging van Zwingli grote nadruk op het verbond. Hij schreef in 1534 *Over het enig en eeuwig testament of verbond Gods (De Testamento seu foedere Dei unico et aeterno)*. In dit geschrift verzette hij zich tegen de wederdopers. Prof. W. Verboom noemt hem met recht een verbondstheoloog. Dankzij Bullinger bleef Zürich het middelpunt van het gereformeerde protestantisme. Hij stierf in 1575 in de leeftijd van 71 jaar, na te hebben uitgesproken dat hij al zijn vijanden vergaf.

Heilig Avondmaal

Er was een verschil tussen Luther en Zwingli in de visie op het Heilig Avondmaal. Luther legde nadruk op de lichamelijke tegenwoordigheid van Christus en Zwingli legde nadruk op het gedenken. Luther was bang dat de ge-

lovige de geestelijke objectiviteit van het heil in Christus zou verliezen en op zichzelf zou worden teruggeworpen. Hij maakte de avondmaalsleer van Zwingli verdacht als dopers.

Calvijn probeerde de visie van Luther en Zwingli met elkaar te verenigen. In beide visies erkende hij een waarheidselement. Van Luther nam hij de lichamelijke tegenwoordigheid van Christus in de tekenen van brood en wijn over. Van Zwingli nam hij over dat dit op een geestelijke manier plaatsvindt.

Bullinger dacht aanvankelijk in de lijn van Zwingli. Hij zag het avondmaal als een menselijk teken van onderlinge gemeenschap en van geloof in de weldaden van de Heere en zeker niet als genademiddel. Door Calvijn werd hij overtuigd dat de sacramenten niet alleen betekenen maar ook verzegelen. Bullinger en Calvijn waren zich bewust van hun accentverschillen, maar wisten zich in het geloof in de Heere Jezus verbonden. In 1549 kwamen Bullinger en Calvijn tot een overeenkomst inzake het avondmaal in 36 artikelen. Deze overeenkomst wordt genoemd de *Consensus Tigurinus* of ook wel *De Zürichse overeenkomst*.

Erkend werd dat de sacramenten niet alleen bedoeld zijn als tekenen van 'christelijke belijdenis en gemeenschap' maar dat hun voornaamste doel is 'dat God ons er door zijn genade betuigt, tegenwoordig stelt en bezegelt (7)'. Verder werd beleden dat het teken niet mag worden gescheiden van wat het aanduidde als waarheid: 'allen die in het geloof de hier geboden beloften aangrijpen, ontvangen op geestelijke wijze Christus met zijn geestelijke gaven.' De eenheid van de Reformatie was daarmee gered. Drs. K. Exalto concludeerde in zijn kerkgeschiedenis: 'Twee stromingen van het Gereformeerd Protestantisme vloeiden samen in één bedding (blz. 89).'

Huisboec

Tussen 1549 en 1551 legde Bullinger de hele

geloofsleer uit in vijf bundels van elk tien tekstloze Latijnse preken, de *'Decaden'*. Hij deed dit vooral voor studenten en predikanten om hen in hun gebrekkige vorming tegemoet te komen. In 1558 werden ze vertaald in het Duits als *'Hausbuch'*, omdat het boek ook van grote betekenis is voor gemeenteleden. Als *'Huysboec'* werd het in het Nederlands sinds 1561 verspreid en geliefd. Dit boek heeft veel aftrek gehad en grote invloed gehad. Er zouden vertalingen volgen in het Engels, het Frans en het Italiaans. Dr. W. de Greef heeft onderzocht dat er in ongeveer 75 jaar 28 drukken verschenen in vijf talen. De invloed strekte zich uit tot veel Europese landen.

Tweede Helvetische Confessie

In 1566 vroeg keurvorst Frederik III van de Palts aan Bullinger om een confessie die kon laten zien wat het gereformeerde protestantisme te bieden had naast de Lutherse belijdenis van Augsburg. Bullinger zond een uitvoerig stuk van 30 artikelen dat hij reeds in 1561 had

opgesteld. Het werd bekend als de *Tweede Helvetische Confessie*. Het werd door alle kerken in Zwitserland aanvaard, maar ook buiten Zwitserland. Het woord verbond werd in deze belijdenis niet veel genoemd, maar vormde er wel de grondslag van. Een belangrijk thema is de catechese. De kinderen die bij het verbond horen, dienen onderwezen te worden. Bekend zijn de woorden over de betekenis van de verkondiging van het Woord: 'De prediking van Gods Woord is Gods Woord.'

Tenslotte

Tijdens de Dordtse synode deden niet alleen de Contra-remonstranten, maar ook de Remonstranten een beroep op Bullinger. Daarmee kwam Bullinger in een verkeerd daglicht te staan. Zijn gematigde opstelling wekte verwarring in een tijd waarin men een duidelijke opstelling verwachtte in het geding om de zuivere leer. Het gevolg was dat hij minder bekend zou worden dan de andere reformatoren. Dat is zeer te betreuren. Het

beroep van de Remonstranten op hem is onterecht gebleken. Bullinger leerde duidelijk de dubbele predestinatie, maar hij liet zich in zijn preken niet uit over de eeuwige verwerping. Hij wilde voorkomen dat God de Auteur van het kwaad genoemd zou worden. Bullinger benadrukte graag het onderwijs van de Bijbel en was wars van rationele spitsvondigheid. Graag leidde Bullinger mensen tot Christus in Wie de zekerheid van ons behoud ligt. Hij legde meer nadruk op het verbond en de verantwoordelijkheid van de mens, maar in feite leerde hij niet een andere predestinatieleer dan Calvijn. Terecht behandelt dr. M.A. van den Berg Bullinger in zijn boek *Vrienden van Calvijn*. Hij concludeert dat Bullinger met eenzelfde recht als Calvijn 'vader van het gereformeerd protestantisme genoemd kan worden (blz. 228).'

Heinrich Bullinger

Jaarverslag 2013-2014

Ds. J. van Dijk

van de Bond van Hervormde Mannenvereniging op Gereformeerde Grondslag

Geachte leden,

In het afgelopen verenigingsjaar mochten de volgende activiteiten van onze Mannenbond plaats vinden:

1) Huishoudelijke Vergadering

De Huishoudelijke vergadering werd gehouden op 13 april 2013. Zoals we al weer jaren gewend zijn, houden we de Huishoudelijke vergadering in het gebouw van Hogeschool "De Driestar" te Gouda. De vergadering werd geopend door onze voorzitter, ds. W. Westland. De meditatie hield hij over Openbaring 2 vers 10: "wees trouw tot in de dood en Ik zal u de kroon van het leven geven". Thema was: "wees trouw!" Daarna werden de agendapunten, zoals het jaarverslag van de secretaris en penningmeester, besproken. Er vond bestuursverkiezing plaats, omdat 3 hoofdbestuursleden aftredend waren: ds. J. van Dijk, dhr. J. van Capelleveen en dhr. C. Oosterom. Zij stelden zich herkiesbaar en werden herkozen. We namen op onze vergadering afscheid van dhr. B. Rozendaal, die 10 jaar onze administrateur was op het Bonds bureau en veel voor onze Mannenbond gedaan heeft. Ons Hoofdbestuurslid, ds. J. H. Lammers hield daarna een referaat over "Bonhoeffer, een getuige van Jezus Christus". We danken onze God voor de ontmoeting en saamhorigheid, die we op deze middag mochten ervaren.

2) Bonds dag 2013

Op 26 oktober, hielden we onze Bonds dag in Putten. Deze dag werd door onze voorzitter ds. W. Westland geopend met een welkomstwoord, waarin hij vanuit Mattheüs 5 vers 13-

20 de nadruk legde op: "ú bent het zout". Het thema voor deze Bonds dag was: "Ik geloof in God de Heilige Geest" Voor deze bondsdag waren 2 sprekers uitgenodigd: ds. M.A. Kuijt te Wijk bij Heusden, die een referaat hield over "Geest en Woord"; en ds. G. Wasinkmaat uit Gameren sprak over het thema "Geest en Leven". Namens de Mannenbond stuurden we een brief naar onze koning Willem Alexander om hem Gods zegen toe te wensen bij de taak en roeping die hij vervullen mag. We mogen terug zien op een mooie ontmoetingsdag. Vooral zijn we dankbaar voor het onderwijs uit Gods Woord. Onderwijs is en blijft nodig, want we blijven leerlingen van de Schrift, het Woord van onze God.

3) Themadagen

Op zaterdag 2 november 2013 was er een themadag in Hoevelaken. Het thema: "Man voor Gods aangezicht". Sprekers waren ds. A.D. Fokkema, chr geref predikant te Eemdijk en ds. J.A.C. Olie te Genemuiden. Op zaterdag 8 maart was er een themadag in Woerden. Thema: "weg uit de crisis". Sprekers waren: ds. A.D. Fokkema, chr. geref. pred. te Eemdijk en ds. A. Simons uit Montfoort. Op zaterdag 22 maart in Veenendaal. Thema: "Man voor Gods aangezicht". Sprekers: ds. A.D. Fokkema, chr. geref. pred. te Eemdijk en ds. J.A.C. Olie te Genemuiden. Op zaterdag 29 maart te Papendrecht. Sprekers ds. G. Herwig te Nunspeet en ds. B. de Graaf te Nunspeet. We hopen dat de belangstelling voor deze dagen nog meer zal toenemen. God zegene de toerusting uit Zijn Woord, die op deze dagen ontvangen wordt.

4) Streekvergaderingen

In het afgelopen verenigingsjaar zijn door het hoofdbestuur streekvergaderingen gehouden. Op 23 oktober kwam de streek Flakkee/Zee-land/NW Brabant bij elkaar in Sirjansland. Ds. W. Westland hield die avond een inleiding over: “een tempel van de Heilige Geest”. Op 13 november kwam de streek Gouda bij elkaar in Gouda, waar ds. A.D. Goijert sprak over “onderzoek de Schriften”. Op 14 november kwam de streek Zwolle bij elkaar in Mastenbroek. Ds. J.P. Nap hield een inleiding over “doet dat tot Mijn gedachtenis”. Op 21 november kwam de streek Nijkerk bij elkaar in Putten, waar ds. J. van Dijk sprak over “ik geloof de gemeenschap der heiligen”. Op 28 november kwam de streek Schoonrewoerd bij elkaar in Noordeloos en ds. A.D. Goijert hield een inleiding over “onderzoek de Schriften”. Op 20 februari kwam de streek Wilnis bij elkaar in Nieuwer ter Aa en daar hield ds. J.P. Nap een inleiding over “doet dat tot Mijn gedachtenis”. Op deze vergaderingen is er ook gelegenheid om over allerlei zaken met het hoofdbestuur van gedachten te wisselen.

5) Hervormde Vaan

We krijgen positieve geluiden over de restyling van ons blad de Hervormde Vaan én over de inhoud. Die inhoud betreft: de meditatie, de Bijbelstudies over de profeet Ezechiël, die dit jaar verzorgd worden door ons hoofdbestuurdslid ds. J. van Dijk en de Bijbelstudies over de brief aan Titus, die ds. J. Prins uit Ederveen verzorgt. Ds. P. Molenaar uit Lunteren verzorgt de rubriek “In the picture” en geeft zijn mening over actuele onderwerpen: troonswisseling; jongerenbijbels en uitlegbijbels; zoeken naar kerkelijke eenheid enz. Ook kerkhistorische personen worden voor het voetlicht gehaald en hun betekenis voor ons in deze tijd: Da Costa, Kohlbrugge, Hoedemaker, enz. Het is door Gods zegen als ons blad “de Hervormde Vaan” dienstbaar en vrucht-

baar mag zijn voor onze Mannenbond en voor allen, die het blad lezen.

6) Verdiepingsconferentie 25+

Het initiatief van de Mannenbond en de Vrouwenbond voor een ontmoetingsbijeenkomst voor de doelgroep 25+ slaat aan. Vorig jaar is deze verdiepingsconferentie twee keer gehouden. De tweede keer was op 26 oktober 2013. Spreker was dr. G. van den Brink te Woerden. Thema was: “navolging nu”. Er waren zo’n 80 deelnemers. De volgende verdiepingsconferentie wordt gehouden op D.V. 24 mei 2014. Thema is: “beeld van God”. We hopen dat deze conferenties voor jongeren zegenrijk mogen zijn.

7) Ledenwerving en Publiciteit

Er is foldermateriaal voor ledenwerving. We zijn bezig met het maken van een nieuwe folder. We hopen daarmee ook jongeren te werven voor de Mannenverenigingen. Via de website wordt de publiciteit voor onze Mannenbond gezocht. Belangrijk is om de website up-to-date te houden. Themadagen, Streekvergaderingen, de Huishoudelijke Vergadering en de Bondsdag worden er op bekend gemaakt. Tevens worden lezingen van Huishoudelijke Vergaderingen en van de Bondsdagen er op vermeld.

8) Contacten

Het Hoofdbestuur vergaderde zeven keer in dit seizoen. Dankbaar zijn we voor de goede sfeer onder elkaar. In het afgelopen jaar was onze voorzitter ds. W. Westland 40 jaar predikant en ontving hij bij die gelegenheid een Koninklijke Onderscheiding. Ds. J.H. Lammers en ds. A.D. Goijert mochten hun 25-jarig ambtsjubileum gedenken. Verder hebben we als Hoofdbestuur onze jaarlijkse vergaderingen en ontmoetingen met de andere Hervormd-gereformeerde bonden: het zgn. 7-bondenberaad. Naast deze besprekingen bezoeken we elkaars jaarvergaderingen

of bondsdagen. Op het WEB, het samenwerkingsverband met de Vrouwenbond, HGJB, Zondagsscholenbond en Mannenbond worden vragen over geloofsopvoeding doorgesproken. Er wordt verslag van gedaan in de Hervormde Vaan. Er is een nieuw initiatief: een katern uitgeven met een artikel voor ouders, een Bijbelstudie, een preekschets, een handreiking voor opvoedingsavonden. Verder hebben we kontakten met de Hersteld Hervormde Mannenbond, de Chr. Geref. Mannenbond en de Mannenbond van de Ger. Gemeenten op de Themadagen en de Bondsdagen. Op 12 oktober 2013 bezochten we de Bondsdag van de Chr. Geref. Mannenbond te Ede, waar ds. G.C. Procee uit Middelharnis een referaat hield over “schuldbelijden en vergeving”. Op 19 oktober 2013 zijn we op de Bondsdag van de Hersteld Hervormde Mannenbond in Lunteren geweest, waar ds. R. van de Kamp uit Putten en ds. H. Zweistra uit Nederhemert spraken over het onderwerp “Vaderschap”. Op 9 november 2013 bezochten we de Bondsdag van Mannenverenigingen van de Ger. Gemeenten te Woerden, waar dr. W. van Vlastuin en ds. G.W.S. Mulder spraken over het thema: “bevinding naar Schrift en belijdenis en in de prediking”. We danken God voor de zegenrijke en vruchtbare kontakten en goede ontmoetingen met broeders en zusters van de andere bonden.

9) Ledenbestand

We gedenken onze leden, die dit jaar zijn overleden en wensen de nabestaanden de troost en genade van de Heere Jezus Christus toe. Ook zijn we dankbaar als we horen dat er nieuwe leden bij komen op onze Mannenverenigingen. Het aantal leden van de Mannenbond blijft konstant: ruim 3400 leden. We hopen dat onze verenigingen blijven groeien. Laten we daar allemaal ons steentje aan bijdragen.

10) Tenslotte

We zijn dankbaar dat we dit verenigingsjaar bij elkaar mochten zijn rondom het Woord van onze God. Hoe belangrijk dat is, kwam ik tegen bij Calvijn. In zijn commentaar bij Johannes 5 vers 39: “onderzoekt de Schriften” zegt hij: “verder leert deze plaats ons, dat de kennis van Christus uit de Schriften verkregen moet worden. Want wie zich een Christus uitbeeldt naar eigen lust, zal tenslotte niets dan schaduw en ijdel beeld overhouden. In de eerste plaats moet dus vastgehouden worden, dat Christus uit niets anders dan uit de Schriften recht gekend wordt. En waar dit zo is, volgt ook, dat de Schriften met die begeerte gelezen moeten worden om Christus daarin te vinden. Wie van dit doel afwijkt, al vermoeit hij zich zijn hele leven met leren, zal nooit tot kennis der waarheid komen. Want wat wijsheid kunnen wij hebben buiten de wijsheid van God? Verder, gelijk ons bevolen wordt Christus in de Schriften te zoeken, zo zegt Hij ons ook in deze plaats, dat onze inspanning niet ijdel zal zijn, want de Vader getuigt daarin op zo’n wijze van Zijn Zoon, dat Hij Hem ons ontwijfelbaar openbaart”. Het valt op, dat Calvijn hier spreekt over de Schriften lezen met begéerte om Christus te leren kennen. Het is een begeerte, die de Heilige Geest in ons hart werkt én versterkt. Een rijke zegen als we zó bij elkaar geweest zijn in het afgelopen verenigingsjaar!

EXPLOITATIE-REKENING 2013

BOND VAN HERVORMDE MANNENVER. OP G.G.

	Exploitatie 2013	Begroting 2013	Begroting 2014
BATEN:			
Contributies.....	€ 47.785,--	€ 48.300,--	€ 48.020,--
Collecten en giften	4.386,--	4.725,--	4.800,--
Rente	494,--	665,--	490,--
Diverse ontvangsten	835,--	700,--	750,--
Referaten en insignes.....	110,--	50,--	225,--
	€ 53.610,--	€ 54.440,--	€ 54.285,--
	=====	=====	=====
LASTEN:			
Reiskosten H.B. e.a. + secretariaat.....	€ 4.152,--	€ 4.500,--	€ 4.300,--
Vergaderingen + zaalhuur	2.259,--	2.350,--	2.450,--
Onkosten Bondsdag.....	2.805,--	2.600,--	2.900,--
Diverse kosten	2.228,--	3.030,--	2.425,--
Verdiepingsconferentie 25+	737,--	--	1.000,--
	€ 12.181,--	€ 12.480,--	€ 13.075,--
ONKOSTEN „HERV. VAAN”			
Drukkosten + banderen	€ 16.586,--	€ 16.500,--	€ 16.550,--
Frankering	12.005,--	12.000,--	13.100,--
Honoraria	1.410,--	1.200,--	1.400,--
Diverse kosten + inbinden	638,--	375,--	300,--
Aandeel kosten Bonds bureau	10.695,--	11.500,--	9.750,--
	€ 53.515,--	€ 54.055,--	€ 54.175,--
TOTAAL LASTEN	€ 53.515,--	€ 54.055,--	€ 54.175,--
TOTAAL BATEN	€ 53.610,--	€ 54.440,--	€ 54.285,--
	=====	=====	=====
VOORDELIJG SALDO	€ 95,--	€ 385,--	€ 110,--
	=====	=====	=====

Voorgesteld wordt de contributie voor **2014** vast te stellen op € 14,00.

BALANS per 31-12-2013:

Geldmiddelen.....	€ 34.780,--
Aandeel Bonds bureau.....	4.715,--
Inventaris.....	1,--
Vorraden/vorderingen.....	1.197,--
	€ 40.693,--
Nog te betalen kosten	7.459,--
VERMOGEN	€ 33.234,--
	=====

Agenda 2014 Themadagen

Themadag Papendrecht

DV zaterdag 29 maart 2014

10.00 uur - 15.00 uur, inloop vanaf 09.30 uur.

In de pauze wordt gezorgd voor een lunch.

Onderwerp: 'Leven als Kerk in de eindtijd'.

Sprekers: ds. B. de Graaf (onze levenshouding) en ds. G. Herwig (onze levensverwachting), beiden uit Nunspeet.

Locatie: Sionskerk, Rubenstraat 35, Papendrecht.

Themadag Tholen

DV zaterdag 12 april 2014

10.00 uur - 14.00 uur, inloop vanaf 09.30 uur.

Onderwerp: 'Jezus Christus, Zijn persoon en werk'.

Sprekers: ds. J.T.H. Pronk en ds. G.R. Procee.

Locatie: Hervormd Centrum de Wingerd, Nieuwe Pad 1, 4491 BP Tholen.

Meer informatie: t.grinwis@solcon.nl.

Themadag 't Harde

DV zaterdag 3 mei 2014

09.30 uur - 13.00 uur, inloop vanaf 09.00 uur.

Onderwerp: 'Zien op Jezus'.

Sprekers nog niet bekend. (Info volgt).

Locatie: Hervormde Kerk 't Harde,

Eperweg 35, 8084 HB 't Harde. Gratis lunch.

overlijdensberichten

*D' eenvoudigen wil God steeds gadeslaan,
'k was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.*

Met droefheid delen wij u mede dat de Heere tot Zich heeft genomen, na een korte ernstige ziekte, ons trouw en meelevend lid

ADRIANUS VAN DER PALM

op de leeftijd van 79 jaar.

De Heere schenke Zijn troost en nabijheid aan zijn vrouw en kinderen.

Bestuur en leden van Mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften"
te Nieuwerkerk aan den IJssel

Nieuwerkerk aan den IJssel,
13 februari 2014

19

overlijdensberichten

Met droefheid delen wij u mede dat de HEERE, nog vrij onverwacht, heeft Thuisgehaald ons oud-lid

TEUNIS DE PATER

op de leeftijd van 89 jaar.

Ruim 60 jaar was hij lid van onze vereniging.

Sterke de HEERE mevr. de Pater de kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Bestuur en leden van
de Mannenvereniging "Calvijn"

Polsbroek en Vlist, 13 januari 2014

Met ontroering hebben we kennisgenomen van het overlijden van ons gewaardeerd lid

HERMAN NIJMEIJER

op donderdag 13 februari j.l.

We zullen zijn positieve houding in zijn ziekte ons blijven herinneren, en zijn heldere, doorleefde inbreng missen.

Wij wensen zijn gezin en alle verdere familie van harte sterkte en ondersteuning van God toe in deze moeilijke periode.

Bestuur en leden mannenvereniging
'Bewaar het Pand' te Rijssen

BOND VAN HERV. MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING

aan de leden van onze bond om op D.V.

ZATERDAG 5 APRIL 2014

aanwezig te zijn op de te houden

HUISHOUDELIJKE VERGADERING

in de aula van de Hogeschool „DE DRIESTAR”, Burg. Jamessingel 2 te Gouda.
Aanvang 14.00 uur.

A G E N D A:

1. Opening door de voorzitter ds. W. Westland
2. Jaarverslag van de secretaris
3. Jaarverslag van de penningmeester/begroting 2014
4. Verslag van de kascontrolecommissie
5. Benoeming nieuwe kascontrolecommissie
6. Mededelingen
7. Uitslag verkiezing hoofdbestuursleden
Voorgestelde dubbeltallen:
 1. vac. ds. W. Westland (herkiesbaar)
ds. W. Westland te Ridderkerk
ds. H.J. Lubbers te Nieuwe Tonge
 2. vac. ds. J.H. Lammers (herkiesbaar)
ds. J.H. Lammers te Ridderkerk
ds. D. Jongeneel te Arnemuiden
 3. vac. ds. E. de Mots (herkiesbaar)
ds. E. de Mots te Rijssen
ds. G.H. Vlijm te Nieuwer ter Aa
8. Referaat door ds. E. de Mots: „*Leven in de eindtijd: volharding geboden*”
9. Collecte
10. PAUZE (verkoop referaten)
11. Bespreking van het referaat
12. Rondvraag
13. Sluiting door ds. J.P. Nap

U bent hartelijk welkom!

C.D. Groenendijk (2^e secr.)

P.S. De Hogeschool “De Driestar” ligt op loopafstand (via de achterzijde) van het Centraal Station te Gouda. Ook met de auto goed bereikbaar, het gebouw ligt in de directe nabijheid van de A12. Aan de overzijde van de ingang van de Hogeschool is voldoende gratis parkeergelegenheid.